

Svar på skriftligt spörsmål om en revidering av lagen om smittsamma sjukdomar i fråga om antalet deltagare vid kultur- och idrottsevenemang

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 310/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Marko Kilpi /saml:

Hur tänker regeringen se till att de regionala myndigheterna iakttar den motivering som gäller antalet deltagare vid kultur- och idrottsevenemang i lagen om smittsamma sjukdomar?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Definitionen av närkontakt baserar sig på Institutet för hälsa och välfärds expertis och anvisningar samt på de forskningsrön som i nuläget är tillgängliga om coronavirusets spridningssätt. Bevarande av fysiskt avstånd mellan människorna hör till de viktigaste metoderna för att förebygga coronavirussmittor.

Smittskyddslagens 58 d § tillämpas på såväl inomhus- som utomhusutrymmen. I och med den föreslagna ändringen av definitionen av närkontakt i 4 mom. i bestämmelsen skulle kravet på ett avstånd på två meter avskaffas enbart från utomhusutrymmen, då kravet på ett avstånd på två meter skulle tillämpas på inomhusutrymmen också efter ändringen. I de bestämmelsespecifika motiveringarna har det konstaterats att en kategorisk rekommendation om ett säkerhetsavstånd på två meter inte betjänar alla utrymmen och därför bör man i regleringen beakta hur säkerhetsavståndet kan tillämpas i olika utrymmen. Med detta har man motiverat ändringen av bestämmelsen rörande avståndskravet uttryckligen utomhus, vilken grundar sig på en sakkunnigbedömning av Institutet för hälsa och välfärd, enligt vilken smittorisen sjunker utomhus jämfört med inomhusutrymmen. All verksamhet i slutna utrymmen där människor är i nära kontakt sinsemellan längre stunder än ett ögonblick kan innebära en särskild risk för spridning av sjukdomen covid-19. Syftet med bestämmelsen är att hindra att stora smittokedjor bildas och därtill ska man i definitionen av närkontakt beakta covid-19-virusets smittomekanism, så att virusets spridning de facto ska kunna förebyggas effektivt.

Dessutom ska det beaktas att 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar kan tillämpas enbart i en situation där områdets epidemisituation är allvarlig, de åtgärder som föreskrivits i paragrafens 58

c och övriga redan vidtagna åtgärder inte är tillräckliga och det är nödvändigt att begränsa närkontakten mellan människor för att hindra att den exceptionella epidemi som coronaviruset orsakar sprids. På epidemins basnivå kan ett beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar inte längre fattas.

Enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar har myndigheterna för smittsamma sjukdomar möjlighet att förbjuda allmänna sammankomster och publikevenemang inom sitt område, om det är nödvändigt för att hindra spridning av en smittsam sjukdom. Regionförvaltningsverket har med stöd av paragrafen och med efterlevnad av anvisningen av utbildnings- och kulturministeriet och Institutet för hälsa och välfärd fattat beslut, med vilka en faktisk möjlighet att undvika närkontakt fastställts som en förutsättning för att anordna evenemang. Med hänsyn till lagens inre logik och en jämställd tillämpning av den borde definitionen av närkontakt vara den samma i alla situationer där en skyldighet att undvika närkontakt skulle fastställas. Ett beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan enligt bestämmelsen fattas enbart om det är nödvändigt för att hindra spridning av en smittsam sjukdom som är allmänfarlig eller med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Med andra ord kan ett beslut fattas enbart om det inte med lindrigare metoder är möjligt att på ett tillräckligt sätt förebygga att en smittsam sjukdom sprids. Också den beslutsfattande myndigheten ska alltid bedöma om beslutet är proportionerligt, nödvändigt och exakt avgränsat, varför inte heller de i lagen föreskrivna begränsningarna av de grundläggande fri- och rättigheterna kan tas i bruk om det inte är nödvändigt och proportionerligt att använda dessa med tanke på det mål som ligger bakom dessa.

En uppdatering av handlingsplanen för hybridstrategin och de anknutna rekommendationerna om åtgärdshelheterna för olika epidemiska faser är under beredning. Därtill bereds en uppdatering av ovan nämnda anvisning av utbildnings- och kulturministeriet och Institutet för hälsa och välfärd. I och med att sjukdomssituationen förbättras och åtgärdsnivåerna slopas är det möjligt att lindra rekommendationerna om begränsningarna av publikevenemang.

Konsekvenserna av de begränsningar som införts för att förebygga spridning av coronavirussmittor har på ett synnerligen tungt sätt riktat sig mot kultur- och idrottssektorerna, i vilka anordnande av publikevenemang är en central verksamhetsform. Konsekvenserna har för egen del dämpats med omfattande stödåtgärder som riktats mot dessa sektorer. Det är av fundamental betydelse att kontinuerligt bedöma begränsningsåtgärdernas nödvändighet och proportionalitet och att granska om begränsningsåtgärderna mot olika sektorer står i rätt proportion till varandra. I första hand beror möjligheterna att lätta på restriktionerna dock på hur sjukdomssituationen utvecklas.

Helsingfors 9.6.2021

Forsknings- och kulturminister Antti Kurvinen